

Univerzita Karlova v Praze

Přírodovědecká fakulta

katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

RNDr. Tomáš Havlíček, Ph.D.

Albertov 6, 128 43 Praha 2, tel.: +420-221 951 424

fax: +420-224 920 657, e-mail: tomhav@natur.cuni.cz

Praha, 10. 12. 2014

Posudek oponenta rigorózní práce

ŠTEMBERKOVÁ, R. (2014): Vývoj přeshraniční spolupráce v letech 1989-2011 mezi Českem a Německem: příklad okresů Prachatice a Freyung-Grafenau. UK v Praze, PŘF, Praha, 155 s.

Předkládaná rigorózní práce Růženy Štemberkové se zabývá v českém geografickém prostředí v poslední době poměrně oblíbenou problematikou výzkumu geografie pohraničí a to tentokrát se zaměřením na pohraničí česko-německé, resp. okresy Prachatice a Freyung-Grafenau. Autorka si pro svůj výzkum vybrala nejen rešeršní analytické metody, ale také kvantitativně a částečně i kvalitativně-analytické povahy.

Práce má stanoveny cíle a předpoklady, které jsou v závěru také dostatečně diskutovány. Hypotézu 1 by bylo vhodnější přeformulovat směrem k rozdílnostem mezi českou a německou stranou. Autorka prokázala také orientaci ve výzkumných studiích zkoumané problematiky. V seznamu literatury se ovšem vyskytuje více titulů, které autorka často vůbec nezkoumá kritickým pohledem a ani je v textové části neuvádí. Kladně hodnotím také provedení a částečně i zhodnocení rozsáhlého dotazníkového šetření zahrnující názory starostů dotčených obcí a to jak v českém tak i německém pohraničí. Výsledky jistě přináší nové poznatky v rámci zkoumání přeshraniční spolupráce v geografických vědách.

Konkrétnější připomínky lze rozdělit podle obsahové a formální povahy. Autorka v úvodní části zmiňuje koncept transformace (s. 12), ale již neuvádí žádný zdroj, např. Hampl (1996). Klíčovým hráčem je nejen zastupitelstvo ale také vedení obce, resp. osoba starosty, což se autorce také potvrdilo, jelikož si právě starosty zvolila jako klíčové osobnosti modelového regionu. Kromě toho jsou v metodické části zmiňovány elity obce (s. 47), aniž by bylo explicitně čtenáři sděleno o koho se jedná. Zcela nerozumím pojmu "území bez obecní správy", který se vyskytuje v mapových výstupech německého modelového území (např. s. 55). Také mi připadá poměrně nejasné autorčino hodnocení vývoje obyvatelstva v okrese Prachatice od roku 1869. Podle tabulky 3 na s. 52 zde došlo k mírnému zvýšení a ne ke snížení počtu obyvatel, jak uvádí autorka na další straně. Škoda také, že více nezdůvodnila

velký propad počtu obyvatel mezi roky 1930 a 1950, který měl samozřejmě dalekosáhlé důsledky na rozvoj v tomto okrese.

Obecně by práci také prospěla diskuze nad pojmy "příhraniční", "pohraniční" nebo "přeshraniční", které autorka používá často neadekvátně.

Vybrané formální nedostatky jsou uvedeny níže:

- práci by jistě pozvedla korekce anglického textu, např. ne "bigger", ale "larger";
- poměrně nepřehledné citace internetových zdrojů, vhodnější je citace přes autora či editora než přes vlastní stránky;
- na s. 64 autorka cituje práci (Jeřábek, Dokoupil, Havlíček a kol. 2004), ale tato již chybí v seznamu literatury;
- v práci se vyskytují některé překlepy a jazykové nedostatky. Rušivě působí některá označení regionů v Bavorsku, např. raději "Horní Bavorsko" než "Horní Bavory" a jiné;
- poměrně nevhodné se mi jeví také použití typů jednotlivých grafů (sloupcové a tzv. typogramy). Jestliže se jedná o podíly, tak je vhodnější používat výsečové zobrazení.

Růžena Štemberková prokázala schopnost samostatné vědecké práce a tímto i splnila požadavky k úspěšné obhajobě rigorózní práce a také k udělení akademického titulu RNDr.

RNDr. Tomáš Havlíček, Ph.D.